

Vysokoškolská kvalifikační práce - magistři (diplomová práce)
posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů:

Bc. Anna Volf

Název práce:

Dům - kronika

Slovní hodnocení:

Diplomová práce Anny Volf je ve znamení nostalgie. A to nostalgie více druhů: nostalgie profesní – je studentkou architektury v ateliéru malby, která se musí vyrovnávat s jiným způsobem myšlení a stanovených úkolů,

nostalgie kulturní – studium na FaVU VUT v Brně absolvuje v kulturně odlišném prostředí, který násobí stesk po domově,

nostalgie historické – materiální svět kolem nás, který je spojen s určitým způsobem organizování a užívání, mizí nebo je převrstven materiálním světem, jenž odpovídá současnému nastavení společnosti. Anna Volf projektuje svoji nostalgie především do svého rodného města Čeljabinsk.

Sama se k tomuto ve svém doprovodném textu doznává a zároveň označuje to, co uchvátilo svět nostalgie jako modernu či utopii, která sjednocuje dobu bez ohledu na místo. Bezkontextuální moderna rozpouští genius loci v pojetí, tak jak o něm promlouvá Christian Norberg-Schulz. Anna Volf bohužel nerozlišuje mezi modernou a utopií, a neumím odhadnout, zda nereflektování zásadních obsahových rozdílů souvisí s odlišným kulturním kontextem nebo je to jen známkou terminologické nedůslednosti diplomantky.

V každém případě utopie, respektive nostalgie za nenaplněnou utopii je odrazovým můstkem pro další uvažování Anny Volf o ztvárnění tématu. Upozorňuje na paradox, který v sobě tato nostalgie obsahuje, zvláště pak budeme-li se držet základní premisy, že utopie (moderna) nás ochudila o důvěrný a intimní rozměr našeho světa. Výchozím bodem je výstava s názvem „Architecture Paper. Mauzoleum“, která se konala v roce 2009 v Nové Třebíjakovské galerii jako součást III. Moskevského bienále současného umění a jejímž kurátorem byl Yuri. Avvakumov. Jednalo se velmi zajímavou výstavu, které tematizovala ztrátu horizontu budoucnosti v našem uvažování o světě. Tento projekt byl pozoruhodný i s výstavního hlediska, neboť obtížná realizovatelnost architektonických a urbanistických návrhů spojených s utopií předurčuje, aby tyto plány zůstaly jen na papíře. Zavěšené velkoformátové kartonové desky tvořily stěny, na kterých byly zavěšeny na kartonu adjustované architektonické projekty. Celá papírová stavba měla připomínat mauzoleum, ve kterém je uložen V. I. Lenin na Rudém náměstí v Moskvě.

Anna Volf se rozhodla vytvořit mauzoleum, které má naopak upomínat na stavby, které také neexistují ale v tomto případě v důsledku realizace moderny (utopie). Vybrala si stavby, které byly v Čeljabinsku sanovány v průběhu 20. století jako nepotřebné nebo přežitě relikty minulosti. Jejich modely umístila do kolumbária, které je ohraničené rozevřenými prosklenými veřejnými balkónovými dveřmi rekonstruovaného brněnského panelového domu. Skládá tak lehkou a všemi směry průchozí „stavbu“, která vytváří kolem modelů pietní kruh. Samotná instalace je zajímavým prostorovým jevem, za nejpřínosnější ale považuji fakt, že nespojené stěny mauzolea nostalgie zaniklého města tvoří prvky stavby, která je obecně přímo spojena se likvidací staré struktury města. To co „ničilo“ je samo ničeno a pomalu se

dožaduje stejné litoosti jako přízemní, dřevěné domky nebo věž obilného síla.

V této konfrontaci se i moderna stává nositelem kontextu, který je předpokladem pro vznik genia loci. Bohužel ale, současná vlna přestaveb a demolicí (pokud zohledním pouze českou zkušenost) významně pozměnila genius loci v moderním duchu přestavovaných měst. Vrtá mně ale hlavou, zda tato ukázková dialektika díla byla i záměrem autorky.

Otázky k rozpravě:

Existuje nebo vnímáte rozdíl mezi modernitou a utopií?

Myslíte, že panuje odlišný přístup českém a ruském prostředí k projektu moderny? I s ohledem na historický kontext a realizované stavby?

Může modernistické město disponovat geniem loci? Pokud ano, za jakých podmínek?

Závěrečné hodnocení:

Popis geneze uvažování o závěrečné podobě diplomové práce ale v každém případě dokládá, že Anna Volf prokázala schopnost rozvíjet a precizovat původní vytyčené téma. Prokázala schopnost opřít svoje záměry o teoretické podklady a pracovat a s dříve realizované záměry a plodně je rozvíjet. A v neposlední řadě řemeslnou zručnost a cit pro vytvářený prostor.

Návrh klasifikace:

Z výše uvedeného si dovoluji navrhnout diplomantce známku B.

Posudek vypracoval:

Mgr. Rostislav Koryčánek

Datum: 12. 5. 2015

Podpis:

